

EuogProjekt@lbst.dk

Att: j.nr. 22-12232-000005

9. maj 2022

Vedr.: Høringssvar – Bekendtgørelse om tilskud til privat skovrejsning 2022

Dansk Skovforening vil endnu engang sige tak for muligheden for at komme med høringssvar på bekendtgørelse og vejledning for tilskudsordningen til privat skovrejsning.

Det er fortsat vigtigt, at vi har en tilskudsordning, som fremmer etablering af skove i Danmark. Skovrejsning og de eksisterende skove er med til at takle mange af de udfordringer, som vi står overfor – grundvandssikring, kvælstof- og fosforudvaskning, biodiversitets- og naturformål, rekreative muligheder, træprodukter, klimaeffekt og biomasse til energiproduktion. Specielt det sidste må anses for at være et væsentligt parameter i den aktuelle situation, hvor det politisk drøftes, hvordan vi gør os uafhængige af russisk gas og øger farten i den grønne omstilling. De første tyndinger i nye skove har for nuværende ikke anden afsætning end til flis til energiformål, hvorfor vigtigheden af skovrejsning er større end nogensinde før.

Ordningen er på mange måder en videreførelse fra sidste år, hvor Dansk Skovforenings tidligere kommentarer er taget godt i mod og tilpasset i teksterne. Dertil er der ændringer i dette års bekendtgørelse, som vidner om, at dialogen med skovrejsningsekspertergruppen og erhvervet generelt har haft en positiv effekt på udviklingen af ordningen. Denne dialog ser vi frem til at fortsætte, så vi sammen kan blive ved med at optimere ordningen.

Sidste år var der en uheldig proces med ændringer i bekendtgørelsen, efter ansøgningsrunden var påbegyndt, som skabte yderligere udfordringer i sagsbehandlingen og bidrog til forsinkelser. Vi henstiller til, at dette ikke gentages, og håber, at sagsbehandlingen holder sig inden for de frister, som Landbrugsstyrelsen selv har sat. Det er helt afgørende for en succesfuld ansøgningsrunde, hvor processerne fungerer, både for skovrejsningskonsulenter og internt i Landbrugsstyrelsen.

Kommentarer til bekendtgørelsen

Ansøgning om tilsagn om tilskud – § 5

Perioden for indgivelse af ansøgninger er fortsat fra den 1. juli til den 30. september. Det kan overvejes at

have en længere periode, hvor ansøgningsrunden begynder tidligere, så der løbende kan komme ansøgninger ind, samtidig med at sagsbehandlingen foregår. Der kan ud fra sidste års gennemsnitsscore pr. projekt hurtigt dannes et overblik over, hvilke projekter der er "sikre" på tilsagn og dermed kan prioriteres at behandle hurtigere.

Afgørelse på baggrund af prioriteringen – § 6

Vægtningen af kulstofbindingen er fortsat blot 5 procent. Ligesom i sidste års høringsvar mener vi fortsat, at der i højere grad bør være fokus på skov med klimaformål. Det bør afspejles i prioriteringsskemaet og i tilskudsstørrelsen for mål.

Kriterier og forpligtelser – § 7

Som noget nyt er der "mulighed for påbegyndelse af projektet for egen regning og risiko efter ansøgningstidspunktet" jf. høringsbrevet. Muligheden for at begynde projektet inden tilsagn kan afbøde nogle af de praktiske udfordringer, der opstår, når myndighedsbehandlingen af sagerne er forsinket, og det er godt. Samtidig er der dog også grund til at pege på, at muligheden stiller skovrejsningskonsulenterne ulige. Store konsulenter kan nemmere løbe den risiko, som muligheden for tidlig projektstart rummer. Det bør fremgå tydeligt af bekendtgørelsen, at påbegyndelse af et skovrejsningsprojekt efter indsendelse af ansøgning, men inden der forligger et tilsagn, er for egen regning og risiko.

Forpligtelser – § 8

Vi bemærker, at tilsagnshaver ved plantningstidspunktet er forpligtet til at plante levende vedplanter jf. § 8, stk. 2. Samtidig er tilsagnshaver forpligtet til at opretholde projektet i 5 år jf. § 17, pkt. 1.

Betyder § 8, stk. 2 og § 17, punkt 1, at plantenormen i § 8 skal opretholdes i 5 år efter plantning? I så fald kommer man op på et meget højt plantetal, da naturlig afgang vil kræve en overplantning i forhold til normen på minimum 10 procent. Normen for plantetallet i § 8 er høj nok til at sikre en fornuftig bevoksning, selvom der er naturlig afgang. Se ligeledes 5.3.3 under bemærkninger til vejledningen.

Skovens opbygning og arrondering – § 10

Der bør indsættes et "som udgangspunkt" før passussen om, at skoven altid skal være mindst 40 meter bred. Der kan i særlige tilfælde være en landskabelig god begrundelse for, at skoven over en kortere strækning er under 40 meter bred.

Løvskov og nåleskov – § 14 og § 15

Af begge paragraffer fremgår det, at buske, små træer og ammetræer maksimalt må udgøre 20 procent af det samlede antal planter. Dette tal bør opjusteres for at opnå bedre tilvækst og metodefrihed i plantningen af de nye skove.

Tilskudssatser – § 18

Tilskudssatserne har ikke været ændret i en lang årrække. Med den stigende inflation og de generelle materialeprisstigninger samt stigende plantepriser bør satserne hæves.

Kommentarer til erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger

Administrative konsekvenser

Vi går ud fra, at der under første punkt menes 2021 og ikke 2020, som der står i teksten. Dernæst bør Landbrugsstyrelsens delmål om behandling af 75 procent af ansøgningerne inden årsskiftet skrives ind som et klart mål. Årsagen er, at erhvervet er afhængige af, at sagernes afgøres inden for disse delmål, så der kan bestilles planter og mandskab til plantingssæsonen.

Øvrige efterlevelseseffekter

Under det første punkt kan sidste del af sætningen i den sidste sætning med fordel slettes, da det er nævnt i den forrige sætning.

Kommentarer til vejledningen

Det gælder generelt, at kommentarer til bekendtgørelsen flere steder også skal tilrettes i vejledningen. Nogle af disse vil dog blive uddybet i nedenstående kommentering.

2.2 – Nyt siden sidste års ordning

Vi finder ikke, at listen er fyldestgørende. Der er flere ændringer, som burde nævnes, fx at løvskov og løvskovsbryn skal indtegnes i separate polygoner. Det er derfor vigtigt, at listen er helt opdateret med alle ændringer. Der kan eventuelt laves en "væsentlige ændringer" og "mindre ændringer", som giver et overblik, der er let at gå til.

2.5 – Vigtige datoer

Det bør tydeligt fremgå, hvor lang tid et tilsagn er gældende. Vores forståelse er, at projektperioden er to år, fra tilsagnet gives, men i vejledningen står der "fra den dag, du starter dit projekt og vare to år". Men hvornår starter man sit projekt? Er det, når man har fået tilsagnet, eller når man påbegynder plantning?

3.3 – Hvad kan du få tilskud til

Tilskuddet til etablering af nåleskov er lavt, og der er begrænsninger på muligheden for at blande nål ind i løv, ikke mindst i skovbryn. Nåletræ er hurtige til at komme i god vækst og dermed optage CO₂ og er også det mest anvendelige til mange byggematerialer, som der er behov for i den grønne omstilling. Dertil skal det også bemærkes, at vi har områder i Danmark, hvor løvtræerne vokser langsomt og har trange kår, og hvor det giver bedre mening af rejse nåleskov, som klarer sig langt bedre. Den tilskudsmæssige forfordeling af nål kan få skovejere til at vælge løv frem for en lokalitetstilpasset bevoksning, hvilket er u hensigtsmæssigt, hvis skovrejsningen også skal bidrage med en større klimaeffekt.

4.4.2 – Indtegning af skovrejsningsarealer i IMK

Vi bemærker, at man (i teksten – ikke på billedet) har ændret sådan, at skovbryn og kerneskov skal ansøges og indberettes i hver sin polygon i løvtræsskovrejsninger. Dette ser vi som problematisk og vil opfordre til, at man som tidligere kan ansøge og indberette løvtræsbryn og løvtræsskov i én og samme polygon. Grænsen mellem bryn og kerneskov er en teoretisk grænse, som kan give mening i digitalt (IMK), men som ofte er mere utydeligt ude i virkeligheden. Dertil kommer, at skovpolygoner har det med at forskubbe sig, fordi overflyvningsbillederne er forskellige fra år til år (jf. tidspunkt på døgnet og på året). Det har betydning for billedernes opretning. På de nye billeder ligger skovrejsningspolygonerne pludselig "forkert" og skal gendannes – uagtet at virkeligheden ikke har ændret sig. Så derfor: jo færre skovpolygoner, desto bedre.

4.4.4 – Tilladelser mm. fra offentlige myndigheder og museum

Det bør sideløbende være muligt at få behandlet sin sag hos andre myndigheder, så skoven kan plantes, når tilsagnet gives. Denne kommentar kommer på baggrund af dette års utilstrækkelige sagsbehandlingstider. Vejledningens anvisning af, at man skal ansøge sin kommune om en vurdering af sit skovrejsningsprojekt, er uklar. Er ordet "vurdering" synonym med VVM-screening og tilladelse efter bekendtgørelse om jordressourcens anvendelse? Hvad er det, kommunen skal? Uden nærmere instruks om, hvad vurderingen skal gå ud på, er hverken ansøger eller kommune klædt på til at håndtere kravet.

Sagsbehandlingen af sidste års ansøgninger bøvlede en del med faste anlæg og servitutter. På den baggrund opfordres Landbrugsstyrelsen til at uddelegere ansvaret for ledningsanlæg til ejer/konsulent. I

det mindste opfordrer vi til, at man alene fokuserer på ledningsanlæg mm., hvor ledningsejeren har en tinglyst rettighed til at begrænse lodsejers råderum over jorden. Vi henviser til teknikermøde i februar 2022, hvor emnet blev diskuteret indgående.

Landbrugsstyrelsens forsinkede sagsbehandling har givet erhvervet anledning til at overveje, hvordan den samlede procedure vedrørende skovrejsningsprojekter kan speedes op. Et forslag har været, at man sideløbende med sagsbehandlingen i Landbrugsstyrelsen kunne sende sit projekt til fredskovsplanlægning i Miljøstyrelsen. Landbrugsstyrelsen har oplyst, at det kan man bare gøre, og at det for så vidt ikke har noget med Landbrugsstyrelsen at gøre. På trods af Landbrugsstyrelsens svar kræver modellen nok alligevel, at der fra Landbrugsstyrelsens side skabes en forståelse hos Miljøstyrelsen for, at en sideløbende sagsbehandling kan være en god ide. Det er et gængs forvaltningsprincip, at man ikke realitetsbehandler på noget, der endnu ikke er givet tilsagn til.

4.5 – Hvornår må du påbegynde projektet

Vi finder dette afsnit modsigende. Den indledende sætning indikerer, at en af de væsentlige ændringer i dette års ansøgningsproces er, at man kan gå i gang med projektet for egen regning og risiko, når ansøgningen er indsendt. Alligevel står der også, at projektet ikke er tilskudsberettiget, hvis man bestiller materialer, planter og ydelser til projektet, inden man har opnået tilsagn. Det bør stå klarere, at man efter indsendelse af ansøgning kan påbegynde projektet for egen regning og risiko og efterfølgende få tilskuddet, såfremt tilsagnet opnås.

4.6.1 – Prioriteringsmodellen

Som nævnt i kommentarer til bekendtgørelsen bør vægtningen af kulstofbindingen være højere end de 5 procent. Dette kan gøres ved at nedjustere de første kriterier med 10 procent og tillægge kulstofbinding og drikkevandsinteresser disse procent. Således vil prioriteringsmodellen se således ud:

Tabel 1 – forslag til vægtning af prioriteringskriterier

Prioriteringskriterium	Nuværende vægtning	Ny vægtning
1. Beliggenhed inden for delvandomplande med indsatsbehov for privat skovrejsning, jf. § 6, stk. 3-5	55 pct.	45 pct.
2. Omkostningseffektivitet i form af projektets pris pr. kg fjernet kvælstof pr. år	35 pct.	25 pct.
3. Kulstofbinding	5 pct.	20 pct.
4. Beliggenhed inden for områder med særlige drikkevandsinteresser eller områder med indvindingsoplande til almene vandforsyninger	5 pct.	10 pct.
5. Beliggenhed inden for delvandomplande med indsatsbehov for privat skovrejsning og jordbearbejdning	0 pct.	0 pct.

4.7 – Svarproces

Landbrugsstyrelsen bør indskrive sine mål for tilsagnsprocessen således, at det fremgår, at 75 procent af ansøgningerne er behandlet inden årsskiftet, og at de resterende 25 procent er behandlet inden 31. marts.

5.3.3 – Oversigt over forpligtigelser

Vi gør opmærksom på, at der fortsat står, at man er forpligtet til at anlægge en skov med et minimumsplantetal. Dette kan dokumenteres med fakturaer, planteafstand mm. Alligevel opleves det, at der i forbindelse med afsyning (op til et år efter plantning) bliver stillet krav til, at der fortsat skal være minimum hhv. 4000 eller 2800 planter pr. ha.

5.3.3.2 - Mulighed for etablering af faunapassage

Vi bemærker, at der er tilføjet en mulighed for at lave faunapassager. Desværre bærer ændringen præg af manglende praktisk indsigt i såvel skovrejsning som vildtforvaltning. Skal der etableres en max 6 meter bred faunapassage med vildtheget placeret ca. 1,25 meter på hver side af yderste planterække, vil selve vildtpassagen blive ca. 3,5 meter bred. Man får ikke vildt til at anvende en ca. 3,5 meter bred passage ned gennem en potentielt flere hundrede meter lang hegning. En effektiv vildtpassage skal som minimum være 10-15 meter bred.

5.3.3.5 – Afstandskrav

Der er inkonsekvens i, om man skriver "beboelse" eller "bygninger". Dette bør ensrettes. Vi opfordrer til, at man ensretter afstandskravet generelt. Når Miljøstyrelsen laver en fredskovspålæggelse i forbindelse med skovrejsning uden tilskud, er der intet krav om afstand til egne eller naboers bygninger.

5.3.3.7 – Ydre løvskovbryn og 5.3.3.8 Løvskov

Dels bemærkes, at det er inkonsekvent, om man benytter formuleringen "det krævede antal planter" eller "det samlede antal planter" i forbindelse med angivelse af diverse procentsatser for indblanding mm. Vi opfordrer til en ensretning, så vi arbejder med "det samlede antal planter" i alle tilfælde.

5.3.3.8 – Løvskov og 5.3.3.9 – Nåleskov

Der stilles krav om en maksimal andel af ammetræer. Vi mener, at denne andel fortsat er sat for lavt (ligeledes nævnt under kommentarer til bekendtgørelsen § 14 og § 15). Det er vist flere steder – blandt andet i en rapport fra Københavns Universitet – at det giver en ganske positiv og hurtig udnyttelse af lys og vand, hvis der i højere grad tænkes i at indplante ammetræer, som plantes i de fremtidige køre spor. Det er ærgerligt, at den model ikke kan anvendes i sit fulde potentiale ved privat skovrejsning og dermed ikke kan være med til at give skovrejsningen en sikker start, øge vores CO₂-optag og fremme biomasseproduktionen.

5.3.3.10 – Kulturhegn

Vi opfordrer igen i år til, at kravet om, at den enkelte indhegning ikke må overstige 5,00 ha, fjernes. Vi ser ikke, at det er normal praksis, hverken i forbindelse med offentlig skovrejsning eller i privatskovbruget. Dertil kommer, at tværheget giver en masse praktiske udfordringer i forbindelse med drift og renhold. Dette er emner, som gentagne gange har været vendt på teknikermøder.

5.4 – Fredskovspålæggelse

Der blev på et møde mellem Landbrugsstyrelsen og skovrejsningsekspertgruppen talt om at undersøge, om det kunne være muligt at sende ansøgningen til Miljøstyrelsen, før tilsagnet var givet, for at fremme hastigheden, hvormed projektet kan igangsættes. Der kan her både være tale om en fast mulighed og noget, der træder i kraft, såfremt Landbrugsstyrelsen ikke overholder målet om hastigheden på behandling af tilsagn.

På baggrund af ovenstående bemærkninger og kommentarer til høringsmaterialet håber og tror vi på, at Landbrugsstyrelsen vil tilgå det konstruktivt og forsøge at indarbejde og rette så meget som muligt. Dernæst håber vi, at høringssvaret kan danne grundlag for en gennemgang på næste teknikermøde med skovrejsningsekspertgruppen.

Med venlig hilsen

Mathias Nygård Johansen, politisk konsulent
Dansk Skovforening